

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in

Licijška knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 3. marca 1923.

ŠTEV. 26.

Pomanjkanje denarja.

Naš list je precej časa pred nastopom sedanjega pomanjkanja denarja pisal o napakah našega denarnega prometa. V dotičnem članku smo povdarjali, da je naš denarni promet jako primitiven, da drži posebno kmečko ljudstvo zelo veliko denarja doma itd. Omenili smo, da so kmetovalci darovali za zvonove kar po 60 ali 80.000 kron, da kupujejo sedeže v cerkvi za 20.000 kron, da tačovi odnašajo na tisoče dinarjev itd. Rekli smo, da bi morala inteligenca, katere ima slike s kmečkim ljudstvom, to poučevati in mu svetovati naj nalaga denar v hranilnicah. Prejšnje čase je vsaki vinar potoval takoj v hranilnico, ker se je to izplačalo. Danes nihče noče varčevati, ker je vrednost denarja tako nestanovitna in potem tudi nudijo zavodi premalo obresti. Plačujejo komaj 4 do 5 odstotkov obresti, ko zahtevajo do 15 odstotkov. Obrestna mera tedaj nikakor ne vspodbuja k vlaganju denarja.

Da je toliko denarja na kmetih je kriva tudi davčna politika.

Pri nas v Sloveniji se niso ustanovile idustrije v takem obsegu kakor drugje v naši državi, niti niso rasle trgovske firme kakor po Hrvaškem, tedaj nismo pri nas investirali v takem obsegu glavnice. Ali pri nas povzroča veliko pomanjkanje denarja naše nakupovanje živčev v žitorodnih krajih. Tamošnji prodajalci (seveda sami čifuti) ne poznajo dobropisa, ampak hočejo pare, pa tedaj poljujejo ogromne svote iz Slovenije.

Pomanjkanja denarja je kriva velika pasivnost Slovenije. Navedem primer, ki je sicer nekoliko star, ali velja tudi za sedaj. Od 1. oktobra 1919 do 31. maja 1920 je uvozila Slovenija industrijskih predmetov v vrednosti 126 milijonov kron. Istočasno je znašal izvoz Slovenije komaj 48 milijonov kron. Pri nas je tedaj pomanjkanje denarja bolj naravna posledica. Pomanjkanja denarja je kriva tudi država, ker je dolžna Narodni banki velike zneske pa ne vrača denarja, da bi prišel potem v roke trgovini in industriji.

Mnogo našega denarja se nahaja v tujini. Eni z našim dinarjem spekulirajo in sicer vplivajo z dinarjem na njegov kurz, drugi pa ga spravljajo, ker smatrajo svoje premoženje dobro spravljeno v dinarju. Ti cenijo dinar bolj kot mi sami. Minister financ bi rad dobil ta denar domov in je že zagledala svet vest, da se bodo novčnice po 1000 dinarjev v kratkem roku izmenjale. Povratek našega denarja iz tujine bi vplival ugodno na naš denarni trg in tudi na kurz našega dinarja.

Kakor pravi g. minister financ, njemu ne dela pomanjkanje denarja nikake skrbi. On tudi noče razmišljati o sredstvih, kako bi zmanjšal to krizo, tudi noče razmišljati o posledicah, katere lahko nastanejo iz tega. Mirnodušno pravi, da naj poginejo, kateri niso dovolj založeni z denarjem. Ministru ni nič do tega, če propade nekaj bank, če opešajo industrijska in trgovska podjetja. Bank je res preveč, ali vseeno pa le ni, če jih sedaj nekoliko propade. En polom porodi drugega in kadar se je lavina enkrat sprožila, se ne ustavi tako hitro, ampak uniči vse, kar je v njenem območju. Posledice lahko postanejo naravnost grozne za naše gospodarstvo in našo industrijo. Dobimo lahko zopet polom

kakršen je nastal leta 1873, če ravno je nastala naša mlada industrija v čisto drugih okoliščinah in ima naša podjetnost čisto drugačno podlogo.

Imeli smo že razne strice za ministre financ, ali takega pa še ne, ki bi mirnodušno izjavljali, da naj njegovi davkoplačevalci kar propadejo.

Nikakor ne priporočamo ministru da naj poveča obtok bankovcev, tudi odobravamo, da hoče prisiliti izvoznike na prodajo deviz, ali obsojamo njegove izjave, da naj slabše fundirana podjetja in trgovine kar propadejo. Ob nastopu je začel mahati po dinarju in trobiti v svet, da ta ni toliko vreden, kolikor notira in je s tem seveda še pospešil padec, kar naš dinar itak rajše dela kot pa da bi se dvigal in sedaj jemlje našemu podjetništvu kredit z izjavo, da naj propade. Tako početje ni vredno finančnega ministra.

Vprašali bi še g. ministra, kam pa je šlo onih 111 milijonov dinarjev, katere izkazuje Narodna banka več v obtoku?

Strankarstvo in volitve.

Volilna borba ni zavzela tistega razmaha, kakršnega bi pričakovali po velikem številu škrinjic. Visoko število škrinjic nam dokazuje, da jih je veliko, kateri se drenjajo za masnimi poslanskimi dijetami, kajti gospodje poslanci bivše skupščine so vesno skrbeli za blagor svojega žepa, kakor niso skrbeli za blagor svojih volilcev.

Narod je postal popolnoma apatičen, se ne vnema več za strankarske boje. Sit je teh bojev, naveličal se je strankarske demagogije ter bi rajše sledil programu, kateri bi nam nudil vsaj upanje, da se vredijo naše gospodarske prilike. Narod se je naveličal politiziranja in filozofiranja politikujočih voditeljev.

Pretresajoč programe naših političnih strank, vidimo, da so skoraj vsi demagogični, natrpani fraz in teorije, manjka jim pa ekonomskega dela, manjka jim realni ekonomski načrt, kako bi se popravilo in reorganiziralo gospodarstvo naše države in zemlje. Kdo pa nam govori o reorganizaciji n. pr. carinske uprave, državne uprave, valutne politike, davčn. sistemov? Kdo nam govori o zdravi trgovinski, agrarni in industrijski politiki, kdo o svobodi v trgovini, proizvodnji in prometu, kdo o redu v upravi vseh panogah državne uprave? Ali ne uganja birokratizem svojih orgij z največjo hladnokrvnostjo?

Siti smo teoretiziranja o centralizmu, federalizmu, avtonomizmu in še drugih -izmih! In vendar govorijo poslaniški kandidati le o tem, nikakor pa ne o tem, od česar narod živi in brez česar si ne moremo misliti narodnega blagostanja in zdravega temelja moderne države.

Strankarska demagogija in hujškaštvo nas je dovedlo na rob propada. Nesmiselno strankarstvo je krivo, da ni reda v državi. Nesrečna strankarska razcepljenost in sovraštvo je krivo, da je organizacija našega gospodarstva skrajno slaba. Radi tega se ne širi blagostanje in ne raste njegova hčerka zadovoljnost.

Razni strankarski kandidati nam niti ne obetajo rešitve gospodarskih vprašanj, ker se zavedajo, da so za to nesposobni. Boljše bi bilo, da bi ostali doma za pečjo, kakor pa da silijo v skupščino.

Uprava zemlje ni demagogija. Uprava zemlje je znanost, katere nalaga težko dolžnost, mnogo dela in skrbi.

Do reda ne pridemo, dokler se ne otresemo številnih voditeljev in voditeljskih kandidatov, ki povzročajo tako strankarsko razcepljenost. Radi prevelikega števila strankarjev je plodonosno in smoteno delo nemogoče.

Amerikanski prsti.

Nemčija ni računala, da bo Francija znala uporabljati recept, s katerim je grozil leta 1871 Bismark Franciji, pač pa je Nemčija poskušala na vse mogoče načine zavlačevati dajatve, katere ji nalaga mirovna pogodba. Nemčija je računala z razpadom antante, potem z odrešenjem iz vzhoda. Prišlo ni ne eno ne drugo, pač pa so Francozi kratkomočno zasedli središče nemške industrije in s tem so prizadejali nepreračunljivo težki udarec Nemčiji in njeni industriji. Poceni ta zasedba ne bo in Francozi tudi ne bodo imeli tako kmalu dobička od nje ali nazadnje bo trpela škoda le Nemčija, kateri bi se veliko bolj izplačalo, da bi zadoščala prevzeti dolžnost obveznosti in bi pozneje kdaj poskušala doseči olajšave, ko bi se strasti nekoliko polegale. Sedaj pa so še preveč vidne rane, ki jih je prizadejala nemška vojaška sila francoski industriji, še preveč je vidno nepotrebno nemško pustošenje prej cvetoče francoske zemlje.

Nemci so z gotovostjo računali, da bo zasedba rodila nezavist in bo angleški meščarski duh njuhal nevarnost za svoj žep. Toda Angleži se ne ganejo, ker zanje še ni prišel čas. Sedaj trobi nemško časopisje, da se bo vmešala Amerika. Sedaj celo poročajo, da je ameriški poslanec v Londonu, Harvey, izjavil, da bo Amerika stavila točen predlog, po katerem bi se morala Nemčija podvreči mednarodni finančni kontroli, Francoska pa bi se umaknila iz Porurja. Izkazalo se je, da take izjave ni, vseeno pa se opaža znak, da Amerikanci res nekaj pripravljajo. Amerikanci jako marljivo kupujejo nemško marko. Amerikanski trgovini in financii nikakor ne more biti po godu stanje v Evropi. Že dalje časa amerikanski bančni krogi, posebno Davison in Vanderlip, po časopisju drezajo Ameriko, da mora omogočiti gospodarsko vreditev Evrope, katere dolguje Ameriki veliko milijard dolarjev. Nadalje je znašal prebitek izvoza Amerike v Evropo nad uvozom iz Evrope nad 15 milijard dolarjev. Amerikanci so pridobili med svetovno vojno ogromno premoženje, pa bi radi nalagali svoje glavnice v Evropi. Mnogo tega kapitala tiči v nemški industriji (n. pr. sindikat kalija). Amerikanskim koristim tedaj ne služi ne padanje marke, še manj pa francoska zasedba Porurja.

Wilson je razglašal v svet svoja načela ali Amerika se ni vdeležila vojne radi teh načel, ne iz idealizma, nego iz gospodarskih ozirnov. Amerika se je bala za antanti posojeni denar, katerega bi Amerika izgubila, če bi Nemčija zmagala.

Danes rabi Amerika vrejeno Evropo, katere bi bila dober odjemalec američanskih proizvodov. Kakor je Amerika sodelovala v svetovni vojni, tako bo prej ali slej sodelovala aktivno v današnjem miru.

K. Tiefengruber:

Gradbena stroka v lesni industriji.

(Novi predlog o razvoju domače obrti).

Ze svoj čas smo dokazovali, da nam manjka v izkoriščanju domačega lesnega bogastva pravega gospodarskega smisla; izvažamo lesno surovino v tujino, medtem ko bi prav lahko sami proizvajali izdelke iz njega in bi ostal dobiček doma, oživela bi se pa marsikatera panoga industrije, glede katere smo v našo škodo vezani še vedno na inozemstvo.

Nič manj, ko pri nas je stanovanjska mizerija občutljiva tudi v drugih državah, samo, da napredna tujina vstrajno in uspešno išče sredstva tem posledicam svetovne vojne od pomoči ter pospešiti gradbeno podjetnost.

Najzanimivejši pojavi v tem smislu so poizkušnje uporabiti les v kolikor mogoče širokem obsegu kot stavbeno gradivo osobito za gradbe manjših stanovanjskih hiš. Po neumornem delu, vsestranskih poizkusih in strokovno znanstvenih študij, se je inozemski industriji posrečilo najti način, ki spretno zjedini gradbeno in lesno industrijo v izdelavi stanovanjskih stavb, odgovarjajočih vsem zahtevam tega vprašanja.

Da si prisvojimo tudi mi uspehe moderne industrije v reševanju socialnih zadev je treba ta pokret industrije razmotrivati iz gospodarskega in socialnega vidika.

Po svojem izumitelju Hötzel imenovani gradbeni sistem temeljuje na takozvani »Hötzel-steni«, ki pa nikakor ni zamenjati za običajnimi, do sedaj znanimi načini »hitrozida« ali sestavljenimi in prevažljivimi hišami iz lesa, kakor se tu pa tam ponujajo. Vodilna misel pri vseh teh in enakih poizkusih je znižati gradbene stroške; odlikuje pa se Hötzelov načrt od ostalih v toliko, da polaga izumitelj razven na dobavno ceno svojo pozornost tudi na kakovost stavbe, ki se mora popolnoma strinjati v vsakem oziru z običajnimi zidanimi zgradbami istega obsega.

Na višino gradbenih stroškov pa vpliva danes nesporno najbolj merodajno gradbeni čas, ker se lahko 50—70% celokupne svote računa za delavske mezde.

Do skrajnosti izrabljene delavske moči je doseči pa samo v ekonomično razporedjeni tovarniški produkciji, ki je osredotočena ravno v »Hötzel-steni«.

Po tem načelu se izdelujejo stanovanjske hiše po serijah v tovarnah, ki razpolagajo s strojnimi pripomočki, in strokovnim osobljem.

Razven hišnega temelja se izdelava cela gradba v tovarni ter je treba končno vse dele, ki se medseboj natanko izpopolnjujejo prenesti na lice mesta, kjer se gradba v kratkem času brez posebnih strokovnih pomoči sestavi.

Cela gradbena doba ne presega 6 tednov od naročila do vselitve.

»Hötzel-stena« povprečno 12 cm debela, sestoji v glavnem iz notranje lesene table, na katero je, približno 2 cm z zrakom izolirano, nalita cementna plošča. Oba dela sta spretno spojena in jako primerno pritrdjena. Notranja stran lesa je preprežena s strešno lepenko; ta stena varuje hišo pred vsemi atmo-

sferičnimi in temperaturnimi vplivi, zabranjuje vlago, ter je dovolj trdna in solidna.

Posamezne table oziroma »gradbeni elementi«, kakor jih imenuje Hötzel, imajo obliko širikotov v merilu 64×260 cm. Table so izdelane za polne stene, za okenske stene, za fta, strop itd. tudi strešni deli so po enakih načelih napravljeni. Posamezne stene so opremljene z urezami ter se z natanko vjemajočimi vijaki združijo po dodanih gradbenih načrtih.

Hišni temelji se zgradi z zidovjem ali tesanimi hlodi, oziroma kakor pač okolščine zahtevajo.

Celokupna stavba dela prav ličen vtis solidne gradbe in se prav nič ne razločuje, navidez od navadnih zidanih hiš, posebno če se stene od zunaj še pobelijo ali slikajo.

Stanovanja v teh hišah so jako lična, snažna in v higijeničnem oziru idealna.

Nemčija si je zgradila po tem sistemu cela predmestja, svedoki so polni občudovanja nad temi zgradbami, ki so zajezile v velikopotezni podjetnosti pretečo stanovanjsko nevarnost.

Na vseh koncih in krajih slišimo tožbe o stanovanjski bedi v naši državi, gradbeni zastoj je povzročila draginja, stanovanjsko vprašanje nas sili, da se poprimemo sredstev, ki utegnejo biti v tej pereči zadevi edino vspešna.

Lesno-gradbena industrija oživljena po začetnih smereh, bi imela pri nas, z lesom bogato založeni državi, sijajno bodočnost, če se strnejo merodajni industriji v podjetje ki bi vzelo to stroko v roke. Treba je združenih moči; v mislih imam »Lesno gradbeno zadrugo«, ki bi ujedinila v eno veliko podjetje vse naprave za izdelovanje stavb po Hötzel-novem sistemu, prirojevane surovega lesa, izdelavo posameznih vrst sten, okovov, okenj ter sploh cele hišne opreme v lastnih delavnicah.

Izvršljiv je ta načrt samo v združništvu, da se zloži glavica v primerni višini.

Strokovne pripomočke in instruktivno osebje dobimo iz inozemstva nam pa je treba samo podjetnega duha, da oživimo idejo, in udeležimo načrt, ki obeta obilo blagostanja za vse sloje prebivalstva.

Tu naj posežejo naši lesni trgovci po priložnosti ohraniti domovini korist lastnega prirodnega bogastva.

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.
Nakup gozdov. Prodaja vsakovrsnega lesa.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Vole se je izvažalo v Italijo, Egipt in Malto. V Italijo se je izvažala boljše, debelejša in mlada živina, v Egipt pa drobna gorska živina. Posebno velike so bile izgube pri prodaji drobne živine. Tudi so imeli tu škodo, ker so bile cene zelo nizke. Žito je šlo po večini v Belgijo, deloma tudi v Avstrijo, čim je bila v Avstro-Ogrski slabjša letina in se je pridelalo manj, kakor pa je znašala potreba. Suhe češplje in pekmez so našle kupce v drugih krajih in sveže sadje je šlo deloma v Nemčijo. Vsled težkega dovoza in prometnih ovir smo imeli pri svežem sadju izgube.

Vse te izgube pa niso bile tako velike, da bi nas prisilile k popušcanju in to tembolj 1.) ker je bil dobiček v narodnem delu, industriji ter obrti mnogo večji kot so bile pretrpljene škode in je vsled tega domač konzum kmetijskih produktov narasel; 2.) ker so se cene hrani ki se je izvažala na svetovna tržišča od leta do leta dvigale, pa se vsega tega pri nas ni niti čutilo.

Carinska vojna je trajala do leta 1910, ko smo Avstrijancem dali uporabo minimalne tarife proti dovolitvi pravice največjih ugodnosti za nas v Avstriji in proti uvozu izjemnega kontingenta 50.000 svinj in 15.000 volov po znižani carini. Drugače je bil mogoč uvoz v zaklanem stanju in sicer v večji množini, s tem da se je plačalo carino po splošni carinski tarifi.

Po uveljavljanju te pogodbe je bila razlika prodaje po kontingentu in brez kontingenta, kolikor je znašala razlika carine za 100 kg pri znižani carini napram postavki splošne carinske tarife. Klavnice so se razen beogradske, ki je klala za izvoz za Avstro-Ogrsko, v tej dobi omejile na izdelavo salame in masti, ker je bilo rentabilneje izvažati prešiče naše kvalifete v Avstro-Ogrsko, kakor pa jih predelavati v druge produkte, kar bi ne bil slučaj pri angleški vrsti prešičev. Poleg izvoza govede v Avstro-Ogrsko se je izvažalo nekaj mlade živine v Italijo, ki se je prodajala pri nas po cenah mesa in ne po ceni življenja, kakor v inozemstvu, kar je bilo za izvoznike zelo ugodno in kar smo mi končno prepovedali.

Ta perijoda carinske vojne nas je naučila, da smo začeli pokretati vsa vprašanja gospodarske politike in proučevati vse činitelje, ki jo sestavljajo ter začeli delati za njen razvoj.

Po vojni stoji Srbija pred novim opredeljenjem svoje izvozne in svoje celokupne gospodarske poli-

tike, pri katerem ji bodo pa v mnogem oziru pomagale izkušnje, ki jih je dobila v carinski vojni z Avstro-Ogrsko.

f) Nosilec izvoza in uvoza ter obrtnega in industrijskega podjetništva v državi.

V dobi od l. 1906 do 1916 so bili glavni predmeti izvoza pridelki kmetijske produkcije, glavna osnova uvoza pa potrebščine kmetijskega prebivalstva in glavna osnova za ustanavljanje in obrat industrijskih podjetij je bil, da krijejo potrebe kmetijskega prebivalstva.

Iz tega sledi, da se regulira uvoz in izvoz po rodovitnosti letine in sicer v žitnih krajih po letini žitaric, v sadjarskih krajih po letini sadja, v vinorejskih krajih po trgatvi vinogradov in v gričevitih krajih pa po deževnosti leta.

Razume se, da je največ odvisno od žetve žita sploh, vendar so češpljevi kraji, kadar češplje dobro rodijo, od tega neodvisni. Treba je, da z nekoliko potezami opišemo kmetijsko produkcijo pri nas. Temelj obdelovanja pri kmetijstvu je raznovrstnost produkcije, da se lahko, ako ena stvar več izda, drugemu pomaga in kar se tiče lastne oskrbe, da se zase, v kolikor je le mogoče, pridelava vse, kar je potrebno za prehrano. Samo tam, kjer visoka lega zemljišč ne omogočuje pridelave koruze, tam se bodisi kupuje zemljišča v ravnini, da se na njih obdeluje kuruza, ali pa se jo kupuje za hrano, kjer ni takih ravnin. Da se ne vpeljuje specializacije v kmetijski produkciji, je več razlogov. Predvsem je pomanjkanje zadostnih dobrih prometnih zvez, dobrega živinozdravniškega nadzorstva, poceni kapitala itd. Toda v kolikor se da, se vendar produkcija specializira, pri tem pa se vedno zaradi sigurnosti pridruže raznovrstnost produkcije in obdeluje po načelu, da nas mora zemlja s pridelano prehrano preživeti. Na primer Mačva se specializira za produkcijo pšenice in konj, Morava za produkcijo svinj in koruze, Sumadija za prešiče in sadje, Leskovac za konopljo, Mlava za živinorejo itd. Glavna prehrana kmetijskega prebivalstva je kuruza, ki se prideluje vedno v dvoletnem plodoredu strnim žitom. Le na zemljiščih, katere se letno poplavlja, se seje vedno kuruza. V svrhu nakupa in pokritja drugih potrebščin se v žitnih krajih prodaja pšenica in kuruza, v hribovitih krajih pa živina, v sadnih krajih češplje in jabolka. Govedo se redi na ekstenzivni način zaradi volov za poljska dela, krave za prehrano telet in v svrhu mlekoraje, da se pokrije domača potreba. Samo v planinskih

krajih se po pokritju domače potrebe izdeluje sir in smetano za prodajo. Glavni način prehrane za govedo je še sedaj paša in napredovanje v letni dobi paše, pozimi pa prehrana s slamo in malo s senom in to le bolj, da se vzdrži žival pri življenju. Splošno se gleda bolj na število, a manj na kvaliteto posamezne živine. Goveda so na jesen debela, na spomlad pa suha kot slama. Godna so v osmih letih. Ta sistem se sicer opušta, vendar se ga še ni popolnoma opustilo. Prehaja se k intenzivni živinoreji in k pospešitvi rasti, vendar sedaj je glavno govedina za delo ter za meso potem še le za mleko.

Kakor država, tako si dajo tudi privatniki veliko truda in prizadevanja, da se zboljša rasa govedine ter da se zopet vzgoji poprejšnja debela rasa in v tem oziru zaznamujejo hitrega in velikega uspeha.

Ovce se redijo zaradi mleka, volne in mesa. Pase se jih izven planinskih krajev, da se bolje izkoristijo strnišča in njive po obiranju koruze. V planinskih krajih služijo za pridobivanje mleka in za izdelavo sira in smetane iz njega, katero se porabi za konzum v deželi in za izvoz v Turčijo. Število ovac pada od leta do leta. Ovca daje grobo volno za domače ženske in moške obleke, katere izdelujejo kmetice same. Vsi poskusi, da bi se vpeljale merino-ovce za njih potrebo, se niso posrečili, ker kmet prodaja samo prebitek, ostanek pa predela za lasno porabo; merinovolne pa kmet ni mogel sam razčesati in zase uporabiti.

Konje se redi za lokalno potrebo in sicer večinoma konje za tovor malega gorskega tipa. V zadnjem času se je začelo po dolinah gojiti konje za vožnjo in za jahanje, po tipu normandskega konja za konjenico in topništvo; delovnih konj se še ne goji.

(Dalje sledi.)

Iz pravosodne prakse.

Obrtno sodišče.

I.

Tožitelj je pri tožencu vstopil v službo kot navaden delavec. Napravljaj je pesek. Od ure je imel mezde 16 K. Glede odpovedne dobe se ni ničesar pogodilo.

Dne 5. dec. 1922 odločil ga je toženec brez odpovedi. Tožitelj je trdil, da toženec za takojšnjo odločitev ni imel zakonitega razloga, vsled česar je zahteval s tožbo plačilo mezde 1728 K za 14 dnevno odpovedno dobo.

Toženec je ugovarjal, da je tožitelju že meseca novembra 1922 pri vstopu v službo povedal, da pri njemu ni odpovedne dobe. Vrh tega

pred svetom največ ugleda, to so bili velikani, ki so se po njegovih poveljih sukali okrog velike tehtnice, visoki, širokopleči možje s Herkulovo močjo. Med vsemi pa je bil Sturm, njih prvak, največji in najmočnejši. Če je bil kak tovor tako težak, da ga niso mogli premagati njegovi tovariši, tedaj so poklicali njega; vprl se je s svojimi pleči in prevrnil največji sod kot leseno poleno. Govorili so, da ne obstoja zanj na svetu sploh nobena teža. Toda bil je blage, mirne narave, in z njegovega širokega obraza je odsevala dobrodušnost.

Stal je s trdiko v posebno prijateljskih odnosih in imel enega otroka, katerega je ljubil z veliko nežnostjo. Svojo mater je deček izgubil že v zgodnji mladosti in ko je bil star petnajst let, mu je oče prekrbel službo pri trdku T. O. Schröter. Mali Karel je bil zelo brihten in zanesljiv dečko, pripraven za vsako delo in vedno dobre volje. Bil je ljubljene vseh in se ga je splošno nazivalo le z imenom »naš Karel«.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

7.

Anton je stal pod skupnim poveljstvom gospoda Jordana in Piksa in se je kmalu zavedal, da ima čast biti takorekoč podanik velike države. Kar si predstavlja zunanji svet zelo površno pod skupnim imenom trgovski nastavljenec, to so bila zanj, ki je imel vpogled v notranje življenje trgovine, častna in mogočna mesta, ki so ga navdajala s spoštovanjem. Knjigovodja gospod Liebold, je sedel na svojem prestolu pri oknu druge sobe, kot hišni minister za notranje zadeve. Ne prestano je pisal številke v skrivnostno velikansko knjigo, od katere je le redkokdaj dvignil oči.

V nasprotnem kotu je sedel za veliko mizo drugi dostojanstvenik, blagajnik Purzel, obdan z železnimi skrinjami in težkimi omarami. Na mizi pred njim so od jutra do večera žvenketali tolarji in šusteli pa-

pirnati bankovci. Gospodu Purzelu je bil prideljen sluga, ki je imel nalogo, celi dan tekali z denarnimi vrečami po mestu.

V prvi pisarni je bila glavna oseba gospod Jordan, prokurist, katerega je tudi principal večkrat vprašal za mnenje. Bil pa je tudi v resnici razumen mož; Anton ga je častil kot vzor delavnosti in ga spoštoval kot dobrega in zvestega svetovalca.

Med korespondenti, ki so pod Jordanovim vodstvom pisali dopise in vodili knjige, je bil za Antona poleg gospoda Spechta najzanimivejši gospod Baumann, bodoči apostol poganov. Ta misijonar ni bil le svetnik, ampak tudi izvrsten računar. Stanoval je v sosedni sobi poleg Antona in je postal našemu junaku vsled njegovega lepega vedenja kmalu tako naklonjen, da mu je večkrat ob večernih urah napravil obisk. Z ostalimi gospodi ni dosti občeval in je s krščansko potrpežljivostjo prenašal njih zbadljivke, nanašajoče se na njegove namene za bodočnost.

Tudi izven hiše je imela trdka svoje nastavljenice. Gospod Birnbaum je imel carinsko prokuraturo za kupčije v inozemstvu. Uradoval

je zunaj pri glavnem skladišču in se le redkokdaj pokazal v pisarno, pri principalovi mizi pa je obedoval le vsako nedeljo.

Največjo moč in delavnost pa je brez dvoma kazal gospod Piks, prvi disponent provincialne trgovine. Pri vratih prve pisarne se je pričela njegova oblast in se raztezala po celi hiši daleč ven do ceste. Bil je bog vseh malih trgovcev dežele, ki so imeli pri trdku svoje tekoče račune; splošno so ga smatrali za predstojnika cele trgovine. Imel je vso spedicijo v svojih rokah, gosposodoval nad pol ducatom hlapcev in nad ravno toliko nakladalci. Kot vsi visoki gospodje, tudi on ni mogel prenašati, da bi mu kdo ugovarjal in je celo napram principalu tako trdovratno zagovarjal svoje mnenje, da je bilo Antona včasih kar groza. Imel je tudi to lastnost, da ni mogel trpeti nikakega praznega prostora v hiši ali okoli nje. Kjer je izsledil kak kofček, bodisi v izbi, pod stropnicami ali v kleti, že se je vselil tja z zaboji, lestvami, vrvmi in podobno navlako. Kjer pa je že sedel, od tam ga ni pregnala več nikaka oblast na zemlji, niti sam principal ne.

Toda, s čemur si je Piks pridobil

pa nasproti tožitelju ni treba odločiti, vsled obstoječe kolektivne pogodbe.

Obrtno sodišče je tožbeni zahtev zavrnilo.

Toženčeva obrt spada namreč brezdvomno v stavbinsko stroko. Za taka podjetja pa velja kolektivna pogodba z dne 26. sept. 1922, po katere točki III. za delavstvo, razen za polirje in za predelavce, ni nikakega odpovednega roka.

Tožitelj je kopal in napravljaj pri tožencu pesek, bil je torej težak, za katero kategorijo delavstva velja III. točka navedene kumulativne pogodbe. Vsled tega bil je toženec opravičen k odpustitvi brez odločitve in je tožbeni zahtev neutelejen.

II.

Tožena tvrdka odslovlila je tožitelja brez odpovedi. Tožitelj je tožil vsled tega na plačilo pristojecih mu prejemkov za 14 dnevno odpovedno dobo.

Pri usni razpravi določeni na 20. decembra 1922 ob 9. uri se toženka ni zglasila. Ker je bila dostavitev povabila izkazana, izrekla se je na tožiteljev predlog zamudna sodba.

Četrť ure po določeni uri zglasil se je za toženko, ki je delniška družba nje upravni svetnik A., ki je pri sodišču takoj zvedel o zamudni sodbi.

Pravočasno je potem toženka predlagala postavitev v prejšnji stan proti zamudni sodbi in določitev nove razprave. Sklicevala se je na to, da je pooblaščen upravni svetnik A. že zvečer pred razpravo obolet, tresla ga je mrzlica in moral je v posteljo. Še le proti jutru mu je odleglo, da je zaspal. Njegova soproga, ki ga je stregla ni vedela za razpravo pri sodišču in ga je pustila spati. A. se je zbudil še le okrog pol 9. ure, je takoj vstal in naročil še voz, vendar pa je prišel k sodišču 15 minut prepozno, ko je bila že izrečena zamudna sodba.

Toženka trdila je, da A. zvečer že ni imel nikogar, da bi ga poslal k naroku, ravno tako tudi ne drugo jutro. Zvečer pa tudi ni mislil, da bo mrzlica trajala toliko časa.

Svoj predlog podprla je toženka s spričevalom zdravnika, ki je še isti dan, ko je A. zamudil razpravo tega preiskal in ugotovil povišano temperaturo ter potrdil tega oboletost.

Vzlic temu je obrtno sodišče predlog tožene družbe na postavitev v prejšnji stan in razveljavljenje zamudne sodbe zavrnilo ter utemeljevalo ta sklep sledeče:

Na podlagi zdravniškega spričevala smatraji je toženkino navedbo glede oboletosti pooblaščenega svetnika A. za resnično. Toda za postavitev v prejšnji stan treba je pa v smislu § 146. c. p. r., da so okoliščine na katere se predlog opira, neodvrčljivi in nepredvideni dogodek. Toda toženka navaja sama, da je A. obolet že prejšnji dan proti večeru. Že takrat moral pa je računati z možnostjo, da drugi dan radi bolezni ne bo mogel k sodišču in takoj takrat je zamogel A. potrebno ukreniti, da bi bila toženka vključ njegovi bolezni prihodnji dan pri sodišču pravilno zastopana, kar je v tem slučaju bilo tem lažje, ker se smejo pri obrtnem sodišču stranke pustiti zastopati po svojih, po poslovdjih in uslužbencih in po svojih tovariših.

Sicer pa A. ni bolezni niti ovirala priiti k sodišču, saj je v resnici prišel, le da je bilo 15 minut prepozno, ker se je, kakor navaja toženka oz. ljudi A. sam, prepozno zbudil. To preprečil bi pa bil lahko že s tem, da bi bil zvečer svoji ženi ali drugim svojim ljudem povedal o razpravi in jim naročil, da bi ga bili pravočasno zbudili.

Toženka se torej nikakor ne more sklicevati niti na neodvraten, niti na nepredviden dogodek, vsled česar je bilo njen predlog za postavitev v prejšnji stan zavrniti.

Proti temu sklepu se toženka ni pritožila.

(Dalje.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz tobaka. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministrstvo odobrilo sklep uprave državnih monopolov, po katerem se naj izvozi 100.000 kg najfinejšega tobaka. Ker se bo ta tobak prodal izključno za zdravo valuto, se računa, da dobi državna blagajna 20 milijonov frankov.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovina z vinom v Dalmaciji. Pokrajinska uprava za Dalmacijo poroča, da je bila tam trgovina z vinom v zadnjih dveh mesecih razen v metkoviškem in korčulanskem okraju povsem mrtva. Cena vinu variira od 110 do 130 kron po stopinji.

Statistika nemške zunanje trgovine. Iz Berlina koncem februarja: Nemški uvoz je znašal od 43,3 milijonov kv. v decembru na 47,3 mil. kv. v januarju, izvoz pa je padel od 17,6 na 13,1 milijonov, uvoz raznega premoga se je zvišal, istotako tudi gradbenega lesa in železa. Enako se povišalo v večji meri živila. Uvoz žita se je zvišal za 1 mil. kv. Izgubljenega blaga se je uvozilo ta čas zelo malo.

Industrija.

Ugoden češkoslovaški železen trg. Zadnje čase se je položaj na čl. železnem trgu znatno izboljšal in iz inozemstva prihajajo številna naročila. Temu je vzrok vpadek produkcije v belgijskih, loirinskih in nemških železarnah. V kratkem prične delovati v Kladnem zopet drugi železniški obrat, ki je sedaj počival. Zahteva se tudi vedno več koksa in kjer se je sedaj obrat ustavil, se zopet obnovi.

Carina.

Nove carinarnice. Finančno ministrstvo je sklenilo ustanoviti nove carinarnice na Muli in Libeličah.

Nove carinske odredbe. Generalna direkcija carin je publicirala nastopni razglas o znižanju carine na hrastove železniške prage in zaklane svinje: 1.) Postavka izvozne carine iz točke 2. štev. 9 izvozne tarife za zaklane svinje se zmanjša od 400 na 350 Din pri 100 kg. — 2.) Postavka »in natura« za hrastove prage se zmanjša od 32,2 odst. na 25 odst., to je 3 pragi so slobodni, vsak četrti pa pripade državi. Odredba je veljavna od 27. februarja, ko je bila objavljena v »Službenih Novinah«. — Generalna direkcija carin je dalje izdala razglas štev. 61 z dne 1. marca: Gospod finančni minister je na podlagi člena 7. zakona o izvoznih carinah (»Službene Novine« št. 15 od 27. sept. 1921) sklenil, da se bučno seme ne smatra kot olje in zato ne spada v štev. 25 izmen in dopolnitev izvozne tarife štev. 45.191 z dne 8. julija 1922. Carinarnice so zato dobile ukaz, naj v tem smislu popravijo točko 3. razglasa 183 z dne 13. julija 1922.

Promet.

Zračni promet v Jugoslaviji. Beograjsko časopisje poroča, da se vrše v ministrstvu za pošto in brzojav razprave o otvoritvi aeroplanskega poštnege prometa med Zagrebom, Beogradom, Sarajevom in Celinjem.

Poštarne tarife na Nemškem bodo počenši s 1. marcem povišane za 100%.

Davki.

Hišna najmarina v Ljubljani. V popolnitev članka v zadnji številki priobčujemo, da se pobira v Ljubljani 20% hišna najmarina s 60% državnim pribitkom. Občinska doklada k najmarini znaša za enkrat 35%. vrhu tega še pobira mestna občina v l. 1923 od čiste najemščine v l. 1921 in 1922.: vodarino 12%, goslaščino 10% (po upoštevanju davčnega minuma 200 Din) in kanalsko pristojbino 2%. Obremenitev znaša torej približno 60%, ako je najemščina ostala ista kakor leta 1921 in 1922. Pri povišanju najemščine pa je trenutna obremenitev nižja, ker se mestne samostojne davščine pobirajo po višini čiste najemščine v l. 1921 in 1922.

Davek na vojne dobičke za l. 1920. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dne 12. septembra 1922, vložila pri ministrstvu financ spomenico, v kateri je zahtevala, naj se davek na vojne dobičke za l. 1920 ukine. Ako bi pa to ne bilo mogoče, naj se primereno regulira davčno skalo in prizna za izlirjanje posebne ugodnosti. Na to spomenico je te dni vročila finančna delegacija zbornici razpis finančnega ministrstva z dne 30. novembra 1922, štev. 918, ki se glasi tako-le: »Prvotno se je nameravalo pobirati davek na vojne dobičke le do vseh let 1919. Na leto 1920 ga je povodom zakonodajnega razširila zakonodajni odbor brez vsake ingerence finančnega ministrstva. Ministrstvo je bilo s tem poslavljeno pred gotovo dejstvo, ki je bilo izraz volje zakonodajalca, vsled česar se na zakonu v bistvu ne more ničesar izpremeniti. To je naloga zakonodajalca, ki je v tej zadevi sklepal sponatano. Zato ministrstvu ni mogoče ugoditi prošnji, da se davek na vojne dobičke za l. 1920 ukine. — Upravičene pritožbe interesovanih krogov, ki so došle ministrstvu, so napotile ministrstvo, da je predlagalo, naj se ostrina davka nekoliko ublaži. Predlog je zakonodajalec akceptiral in v zakonu o proračunskih dvanajstih letih za marec in april t. l. povišal davka prosti minimum. Ublažitev davčnega merila v smislu spomenice bi poleg zvišanja davčnega minuma gotovo nasprolovalo intencijam zakonodajalnega odbora, ki je hotel po vojni obogateli element osreje obdačiti. V tej smeri se morejo pritožbe in želje naslavljaljati edino le na zakonodajalca, da o njih odloči, ker je le ta kompetenten za odločitev. — Prošnja, da se dovoli odplačilo vojnega davka v dvanajstih mesečnih obrokih izza dne 1. oktobra 1922, je pač take narave, da bi ji ministrstvo moglo ugoditi, vendar pa ne generalno, ampak hoče vsak konkretni primer individualno presojati. Ministrstvo je tudi pripravljeno vzeti v dobrohojen pretes vsak konkretni primer izterjanja davka, kadar bi izterjanje moglo ogrozati gospodarski položaj davčnega zavezanca. Sicer je pa ministrstvo v tej smeri že dosedaj tako postopalo, bo pa tudi v bodoče v polni meri upoštevalo vse upravičene prošnje za odpis davka iz naslova ogrožanja eksistenčnih pogojev. — Roki za vložitev prizivov proti davku na vojne dobičke se ne morejo generalno podaljšati. Vsakemu davčnemu zavezanu pa je na prosilo dano, da rednim polom opraviči prekoračenje roka in prosi za podaljšanje«.

Iz pisarne ljubljanskega velesejma.

III. Ljubljanski velesejem. Kakor doslej že dve leti, tako se bo tudi letos vršila ta v narodno-gospodarskem oziru tako važna prireditve v času od 1. do 10. septembra. Predpriprave so že v polnem teku in lepo je že število neobveznih prijav, na katere se bo pozneje pri razdeljevanju prostora v prvi vrsti oziralo. Ceravno sta dosedanja velesejma dosegla v vsakem oziru zelo lepe uspehe, vendar naj bi letošnji III. Ljubljanski velesejem po svoji sijajnosti in uspehih prekašal oba prejšnja; letošnja velesejmska prireditve naj bi bila manifestacija naše gospodarske sile in pokazala naj bi svetu cvet naše industrije in veletrgovine. Zato vabimo vse interesirane kroge, naj si že sedaj z neobvezno prijavo zagotovijo udeležbo, ker se je lansko leto zgodilo, da je moralo biti preko 50 reflektantov odklonjenih, ker so se zglasili prepozno in ni bilo več prostora. V mesecu marcu se bodo razpošiljale tiskovine za prijavo in se tem polom naproša vsakdo, ki je na tem interesiran in slučajno tiskovine ne bi prejel, da jih reklamira pri uradu »Ljubljanskega velesejma« v Ljubljani.

Predsedstvo »Ljubljanskega velesejma« sporoča vsem društvom, korporacijam, klubom itd., da se letošnji III. vzorčni velesejem vrši v času od 1. do 10. septembra ter jih naproša, da blagovolijo svoje nameravane kongrese, koncerte itd., sklicati oziroma prirediti v času letošnjega velesejma. Vse svoje

tozadevne namere, želje itd. naj blagovolijo sporočiti uradu »Ljubljanskega velesejma« v Ljubljani.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Dne 3. marca t. l. ob 10. uri dopoldne se bodo vršile pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri komandah vojnega okruha v Mariboru in Celju ter pri komandah mesta Ptuj in Slovenski Bistrici ofertalne licitacije glede dobave drv za čas od 1. maja do 31. decembra 1923 za garnizije Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj in Slovenska Bistrica. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Odbit predlog za nakup vagonov. Prometno ministrstvo je odbilo predlog sarajevske železniške direkcije za nakup 2000 vagonov, ki bi jih direkcija plačal v dveh letih iz svojih prometnih dohodkov.

Glavna skupščina Narodne banke. Dne 4. marca 1923 se vrši v Narodni banki redna glavna skupščina Narodne banke z nastopnim dnevnim redom: 1.) Poročilo upravnega odbora o delovanju Narodne banke in polaganje računov za leto 1922. 2.) Poročilo nadzorovalnega odbora. 3.) Odobritev delovanja upravnega in nadzorovalnega odbora za leto 1922. 4.) Predlog o razdelitvi dobička. 5.) Predlogi akcionarjev. 6.) Volitev članov upravnega odbora. 7.) Volitev treh članov nadzorovalnega odbora. — Zanimanje za to zborovanje je izredno veliko. Do danes se je javilo okoli 400 akcionarjev z 39.800 akcijami. Zadnje leto se je promet Narodne banke intenzivno razvil in so zato rezultati za banko zelo povoljni. Čisti dobiček znaša vsoto 57 milijonov 729.965.46 Din. Od te vsote odpade na rezervni fond 5%, guvernerju, upravnemu in nadzorovalnemu odboru ter uradništvu 6%, državi pa 60%. Ostanek, okroglo 21 milijonov, se razdeli delničarjem.

Vizum na legitimacijah za obmejni promet z Avstrijo. Finančno ministrstvo je vpslalo nastopno naredbo carinarnicam: Vizum, katerega izstavljajo naše carinske oblasti po čl. 3. dopolnilnega sporazuma o obmejnem prometu z Avstrijo, se ne obremenjuje s pristojbino po zakonu o takсах, ako v tem pogledu enako postopajo tudi avstrijske oblasti pri vizumu legitimacij naših dvolastnikov.

Porast akcij južne železnice. Zaradi povoljnih vesti o rešitvi vprašanja južne železnice na rimski konferenci so narasle akcije južne železnice v Trstu in na Dunaju.

Naraščanje vlog v avstrijskih denarnih zavodih. Od preteklega septembra naraščajo vloge po avstrijskih bankah in hranilnicah. V oktobru so se zvišale za 13. v novembru za 22. v decembru za 28 in januarja za 35½ milijarde kron. Vloge znašajo 124½ milijarde papirnatih kron.

Brezposelnost na Angleškem. Število brezposelnih znaša na Angleškem po najnovejši statistiki 1.340.900 oseb. Od 1. januarja t. leta dalje se je število brezposelnih zvišalo za 175.000 oseb.

Rusko žito za nemčijo. V kielso pristanišče je priplula prva ruska ladja z žitom. Pripeljala je v Nemčijo 15.000 ton rži.

Tržna poročila.

Žitni trg. Na novosadski produkti borzi nolitajo žitu sledeče cene: pšenica 450 Din, ječmen 315, oves 287.50, korusa 240—290, pšenična moka (štev. 00) 670, št. 0 662.50, št. 5 510, št. 6 525, št. 7 455, št. 8 290 Din. — Tendanca nespremenjena.

Borza

dne 1. marca 1923.

Curih: Berlin 0.0234, Newyork 532.75, London 25.09, Pariz 32.47, Milan 25.65, Praga 15.80, Zagreb 5.30, Budimpešta 0.1775, Varšava 0.012, Dunaj 0.0074875, Sofija 3.10.

Zagreb, devize: Dunaj 0.143 — 0.144, Berlin 0.445 — 0.455, Budimpešta 3.35 — 3.425, Bukarešta 47.50 — 48.50, Milan 485 — 488, London 475 — 477, Newyork 100 — 101, Pariz 610 — 620, Praga 300 — 301, Švica 1898 — 1905, Varšava 0.22 — 0.23; valute: dolar 98 — 99, avstr. krone 0.141 — 0.142, češke 295,

madžarske krone 3.10, funti 470, franki 615, lire 475 — 478; efekti: Ljubljanska kreditna 215—240, Prašedion 1137.50 — 1140, Slavenska 102 — 103, Slovenska eskompla 162, Dubrovniška paroplovna 1350, Trboveljska premogokopna 800 — 850. Beograd, devize: Bukarešta 51 — 52,

Berlin 0.44 — 0.45, Dunaj 0.143 — 0.144, Budimpešta 3.25 — 3.45, Sofija 58 — 60, Praga 300 — 302, Ženeva 1900 — 1920, Pariz 615 — 620, Newyork 101.75 — 102.75, London 478 — 483, Milan 483 — 487.

Avstrijsko-ogrski sporazum. Te dni so se vršila pogajanja med zastopniki

avstrijske in ogrske vlade o uredbi prometa z devizami in valutami. Vsa vprašanja so rešili ugodno.

Nemško-laška trgovinska pogodba podaljšana. Nemško-italijanska trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena leta 1921, je podaljšana za 9 mesecev do maja l. 1923.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Motorno zastopstvo

Za Kraljevino SHS. oddajamo

generalno prodajo za naš znani
AMG-motor na valje

(mit Wälzlager) dobro vpeljani tvrdki ali zmožnemu
inženirju z dobrimi odnosi. Intenzivna obdelava pogoj.
Natančne ponudbe z navedbo referenc na

Allgemeine Maschinenbau-Gesellschaft m. b. H.,
Chemnitz.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Mavec - gips

portland- in roman-cement,
apno, opeko, umetni škriji,
strešno in izolacijsko lepenko,
watprof, karbolinej, drvoce-
ment, razne žebje
nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina
s stavbenim materialom
LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta št. 13.
Prevzame se tudi izpeljava xylo-
litnih tlakov.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši živalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za
rodbinsko in obrtno rabo, istotam
igle, olje ter vse posamezne dele
za vse sisteme.

Ivan Kravos

Trgovina:
MARIBOR, Aleksandrova c. 13.

Delavnica:
MARIBOR, Koroška cesta 17.
Telefon inter. 207.

Konjske opreme in potreb-
ščine za konje, kovčki in
različni torbarski izdelki, go-
nilni vezalni jermeni, ga-
maše i. t. d.

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje,
krojače in šivilje, gube, sukanec,
vezenine, svilo, tehnične decimalne
in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa
popravila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Peronospora- brizgalke

„Chaudoir“ — Vermorel, prvovr-
stno izdelane, z litim medenim dnom
in kompletnimi potrebščinami. Stalno-
skladišče sestavnih delov za sesal-
ke in gumijastih potrebščin na-
veliko in na malo. „Barzel“ d. d.,
Subotica. Razpošiljanje po pošti in po
1 komad! Zahtevajte ponudbe!

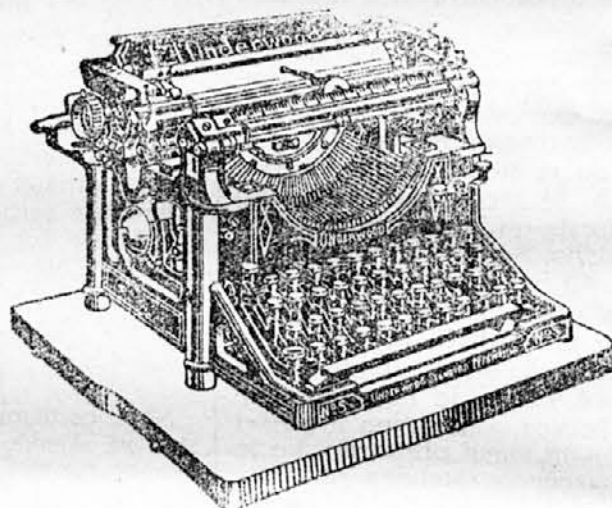
Razširjajte Trgovski list!

Underwood

najboljši ameri-
kanski pisalni
stroj sedanosti!

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno le-
ročna pisava potom ne-
izrabljive steklene plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Telefon št. 379.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
slopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Maraskino Morpurgo

Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in
druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. MORPURGO, SPLIT.
Zastopnik: ADOLF KORDIN, Ljubljana, Zrinjskega cesta 7.

Piruhi 1923! Preskrbite se
pravočasno z
barvami za piruhe. Zahtevajte ponudbe
od „Sanitas“ Celje.

V korist podpornemu društvu slepih!

Papirna industrija in knjigoveznica
A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ulica 14.

Izdelava in zaloga vseh vrst šolskih zvezkov,
raznih map, trgovskih knjig, blokov itd.

V korist podpornemu društvu slepih!

VI. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi

od 11. do 18. marca 1923.

Ugodnosti za posetnike:

75 % popusta pri vidiranju potnih listov.
33 % popusta pri osebnih in brzovlakih čsl. železnic pri potovanju
v Prago in nazaj.

Legitimace in informace:

Českoslovaški konzulat, Ljubljana, na Bregu št. 8.
Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.